

Eläinten hyvinvoinnin valvonta ja muutokset eläinten hyvinvointilaissa

15.1.2024 Lounais-Suomen
aluehallintoviraston
läänneläinlääkäri Rami Kuhanen

Avin tekemät tarkastukset tuotantoeläintiloilla

- Otantaeläinsuojelutarkastukset, eläinten hyvinvointilain 693/2023 78 §:n 3 momentin mukaan
- Ehdollisuuden (aiemmin: täydentävien ehtojen) valvontaan liittyvät tarkastukset
- (Broileritiloilla) eläinten hyvinvointilain 59 §:n mukaiset tarkastukset broileritiloille kasvatustiheyden nostamisen yhteydessä
- Lääkekirjanpidon tarkastukset eläinten hyvinvointilain 80 §:n nojalla
- Eläinten hyvinvointilain 78 §:n 1. momentin mukaiset epäilyyn perustuvat tarkastukset

Tarkastus

- Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä tiloihin, joita tarkastuksen tekeminen edellyttää, ja ottaa maksutta valvontaa varten tarvittavia näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Hänellä on oikeus tarkastaa eläin, eläimen pitopaikka ja muut eläintenpitoon liittyvät tilat, eläintä varten tarkoitettu ravinto, juotava, varusteet ja välineet sekä eläintenpitoon liittyvät tiedot ja asiakirjat sekä muut valvonnan kannalta merkitykselliset seikat. (EHL 78 §)
- Eläintenpitäjällä on velvollisuus avustaa tarkastajaa eläinten hyvinvointilain tai valvonta-asetuksen nojalla tehtävässä tarkastuksessa ja näytteen ottamisessa. (EHL 85 §)
- Ehdollisuuden valvonta tulee pääsääntöisesti suorittaa ennalta ilmoittamatta (EU:n toimeenpanoasetus 1334/2022 29 art.), ilmoitus aikaisintaan 48 tuntia ennen valvontaa.
  - Ilmoituksella voidaan varmistaa, että tuen hakijalla tai hänen edustajallaan on tilaisuus osallistua valvontaan.
  - Valvonta voidaan suorittaa myös ilman viljelijän tai hänen edustajansa läsnäoloa, mutta se ei ole suositeltavaa.

Avin suorittama otantavalvonta

- Eläinten hyvinvoinnin otantavalvonta (= "EU-eläinsuojelutarkastus")
  - Läänineläinlääkärin suorittama eläinsuojeluvalvontakäynti
  - Vuosittain noin 30 tilaa LSAVIN alueella (sisältää kaikki eläinlajit)
  - Käynnin yhteydessä tehdään yleensä myös tilan lääkkeiden käytön tarkastus
  - Vuonna 2023 (ja todennäköisesti myös 2024) painotus broileritilojen tarkastuksissa

- Otantavalvonnan yhteydessä voidaan suorittaa myös ehdollisuuden valvonta

Ehdollisuuden valvonta 1/2

1. Mitä on ehdollisuus?

Ehdollisuus tarkoittaa perusvaatimuksia, joiden noudattaminen on viljelijätukien ehtona.

Ehdollisuus korvaa nykyiset täydentävät ehdot ja viherryttämistuen. Lisäksi ehdollisuuteen kuuluu aiempaa enemmän ympäristö- ja ilmastotavoitteita edistäviä vaatimuksia.

Ehdollisuuden vaatimukset muodostavat perustason, joiden noudattamisesta et saa erikseen tukea. Tukea myönnetään vain toiminnasta, joka ylittää ehdollisuuden vaatimukset.

Ehdollisuus koostuu viljelyyn liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista sekä lakisääteisistä hoitovaatimuksista. Lakisääteiset hoitovaatimukset liittyvät ympäristöasioihin, kansanterveyteen eli elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuuteen, kasvien terveyteen sekä eläinten terveyteen ja hyvinvointiin. Kaikki ehdollisuuden vaatimukset kuvataan tässä oppaassa.

Kun haet viljelijätukia, sitoudut noudattamaan ehdollisuuden vaatimuksia.

- Aiemmin puhuttiin täydentävistä ehdoista

“

Kuva: @anniespratt (<https://unsplash.com>)

Aluehallintovirasto

Ehdollisuuden valvonta 2/2

- Ehdollisuuden valvonta on **maataloustoimintaan** liittyvää
- Jos tilalla ei kasvateta tai pidetä eläimiä maataloustarkoituksiin, ei ehdollisuuden valvontaa kohdisteta näihin
  - ei tilatunnusta, ei ehdollisuuden valvontaa
- Kaikki maataloustarkoituksessa pidettävät ja kasvatetut tuotantoeläimet valvotaan, vaikka eläimistä ei olisi haettu maataloustukia
- Kuriositeetteja: jos tilalla on maatiaiskanoja tai -kukkoja ja tila on solminut **alkuperäisrotujen kasvattajasopimuksen**
  - valvotaan, vaikka eläimiä olisi vain 1 kpl

Ehdollisuuden valvonta - säädösperusta

- Säädösperusta
  - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2021/2115 (CAP-suunnitelma-asetus [CAP = EU:n yhteinen maatalouspolitiikka]), (EU) N:o 2021/2116 (horisontaaliasetus), (EU) N:o 2022/1172 (laadunarviointiasetus)
  - Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettu laki (1334/2022)
  - Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista (65/2023)
  - Huom.: Osa valtioneuvoston asetuksista on hyväksytty vuoden vaihteessa.
    - Ajantasainen kansallinen lainsäädäntö löytyy Finlexistä (finlex.fi)
- Ehdollisuuden vaatimusryhmät ovat joukko vaatimuksia, joiden noudattaminen on useimpien viljelijätukien maksamisen ehtona
  - Vaatimukset ovat jo voimassa olevaa lainsäädäntöä

Mitä kuuluu lakisääteisiin hoitovaatimuksiin?

- Ehdollisuuteen sovellettavat EU-säädökset, eli niin sanotut lakisääteiset hoitovaatimukset, löytyvät asetuksen (EU) 2115/2021 liitteestä III.
  - "Asetus jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta"
- Lakisääteisistä hoitovaatimuksista kerrotaan tarkemmin vuosittain päivitettävässä Ruokaviraston Ehdollisuuden oppaassa, joka on saatavilla vain sähköisessä muodossa.

(2024 Ehdollisuuden opasta ei ole vielä julkaistu)

Aluehallintoviraston suorittama ehdollisuuden valvonta 1/2

- Aluehallintoviraston valvontaan kuuluvat
  - Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotanto ja turvallisuus
    - Tuotantotilojen hygienia
    - Maidon- ja munantuotannon hygieniavaatimukset
    - Eläinten lääkityskirjanpitoa koskevat vaatimukset
    - Eläinlääkejäämät
    - Tuotantoeläimiltä kielletyt aineet
    - Kasvinsuojeluaine- ja eläinlääkejäämät
  - Eläintaudit
    - Eläimistä ihmisiin tarttuvat taudit
    - Tuontiin ja vientiin liittyvät eläinterveysvaatimukset
  - **Eläinten hyvinvointi** – laajin yksittäinen osa-alue

Aluehallintoviraston suorittama ehdollisuuden valvonta 2/2

- Ehdollisuuden otantavalvonta
  - Satunnaisperusteinen (20-40 %), tai riskiperusteinen otanta (60-80 %)
→ noin 30-40 tilaa LSAVI:n alueella, tilalistat tulevat Ruokavirastosta
  - Pääsääntöisesti tarkastus tehdään yhdessä ELY-keskuksen rehuvalvojan kanssa
  - Sisältää naudat, siat, lampaat, vuohet, yli 350 kanan munintakanalat, broilerit ja kalkkunat
- Oma otanta: aluehallintovirasto laajentaa eläinten hyvinvoinnin otantatarkastuksessa havaittujen puutteiden perusteella valvonnan ehdollisuuden valvonnaksi
- Hallinnollinen laajennus: muun valvonnan (esimerkiksi kunnaneläinlääkärin eläinsuojelutarkastuksen) yhteydessä havaittu puute ehdollisuuden vaatimuksissa
→ avi laajentaa ehdollisuuden valvonnaksi

Sekä riskiotantaan että satunnaisotantaan valituilla tiloilla tehdään tilan eläimille kaikki asiaan kuuluvat tarkastukset alla olevan taulukon mukaan:

Tilan eläimet:	Nautatilat			Sikatilat	Siipikarjatilat	Siipikarjatilat	Lammas-tilat	Vuohi-tilat	Muut tuotanto-eläimet
	naudat			siat	broilerit, kalkkunat	munivat kanat	lampaat	vuohet	
	Maidon tuotanto	Lihan-tuotanto	Vasikat						
Tuotantoeläimiltä kielletyt aineet	X	X	X	X	X				
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Eläintaudit (TSE-vaatimukset)									
Eläinten hyvinvointi	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rehut	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Muu valvonta, joka voi johtaa ehdollisuuden valvontaan

1) Elintarvikevalvonta

- Tuotantotilojen hygieniatarkastukset (maitohygieniatarkastukset, kanalat KEL)
- Salmonellavalvonta (siipikarja, jalostussikalat KEL)
- Vierasainevalvonta ja eläinlääkejäämät (tiloilla KEL, LEL, teurastamoilla TEL)

2) Eläintautivalvonta

- Tuonti-/vientitarkastukset (KEL, LEL)

3) Eläinten hyvinvoinnin tarkastus

- Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvointilain 78 §:n 1. mom. mukaiset (KEL, LEL)
- Otantaan perustuvat eläinten hyvinvointilain 78 § 3.mom. mukaiset (LEL)
- Teurastamoilmoitus eläinten hyvinvointilain 87 §:n mukaan (TEL)
→ johtaa yleensä epäilyyn perustuvaan eläinsuojelutarkastukseen (syynä esim. lantapanssari, ylipitkät sorkat, kuihtuneisuus...)

Kiellettyjä aineita, eläinlääkejäämiä ja lääkekirjanpitoa koskevat vaatimukset

- Kielletyt aineet
  - Eläinten kasvua ja tuotantoa edistävät lääkeaineet (esim. stilbeenit, tyreostaatit, estradiolit, kokkidiostaatit tietyillä eläimillä)
  - Tuotantoeläimille kielletyt antibiootit (esim. kloramfenikoli)
  - Osalla ehdollisuuden valvonnan otantatiloista otetaan näytteitä (veri-, virtsa-, uloste-, vesi- tai rehunäytteitä), joiden tarkoituksena on selvittää, onko tila käyttänyt kiellettyjä hormoneja tai antibiootteja
- Eläinlääkejäämät
  - Laajennuksen kautta, kun jäämä on löytynyt muun valvonnan yhteydessä (esim. Ruokaviraston vierasainevalvontaohjelman mukainen näyte, tai meijeri- tai teurastamoilmoituksen perusteella)
- Lääkekirjanpitoa koskevat vaatimukset
  - Kirjanpito kaikesta lääkityksestä, myös ennaltaehkäisevästä (loislääkkeet, rokotukset), sisältäen...
    - 1) Eläimen tai eläinryhmän tunnistetiedot
    - 2) Lääkityksen antopäivämäärä
    - 3) Lääkityksen aloittaja (eläinlääkäri, eläinten omistaja, hoitaja jne.)
    - 4) Lääkkeen/lääkerekhun käyttöaihe
    - 5) Lääkkeen/lääkerekhun nimi
    - 6) Lääkkeen määrä
    - 7) Varo aika
    - 8) Lääkkeen myyjä/määrääjä

Lääkekirjanpidon säilytysaika on viisi (5) vuotta!

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia (kaikki tilat)

- Elintarvikkeiden jäljitettävyys
  - avi valvoo vain siipikarjan osalta
- Jätteiden ja vaarallisten aineiden varastointi
  - elintarvikkeiden saastumisen näkökulmasta (mm. raatojen ja jätteiden käsittely)
- Elintarvikkeista ihmisiin siirtyvien tartuntatautien kulkeutumisen ja leviämisen valvonta
  - riittävät ehkäisytoimet
  - esim. EHEC, salmonella
- Elintarvikkeiden tuotantoon liittyvistä ihmisten terveyden kannalta merkityksellisten tutkimusten tuloksista pidettävä kirjanpito
  - (siipikarjan) salmonellavalvontaohjelma, broilereiden kampylobakteerivalvonta
  - eläinten teurastiedot, muut alkutuotantopaikalla elintarvikelainsäädännön nojalla tehdyt tarkastukset
  - valvonnassa katsotaan viimeisen vuoden tietoja, kirjanpidon säilytys yleensä 1 vuosi (= kuluva vuosi + 1 v)

Miksi alkutuotannon hygienia ja tartuntatautien hallinta on tärkeää?

Pyritään varmistamaan
elintarvikkeiden turvallisuus
kuluttajille!

Vastustamalla jotakin tiettyä sairautta vastustetaan samalla myös muita sairauksia

Kuva: @_sebastien (<https://unsplash.com>)

Eläinten hyvinvointisäädösten noudattaminen

- 1) Pitopaikan yleiset vaatimukset** (rakenteet, turvallisuus, hygienia, haittaeläimet)
- 2) Tilavaatimukset**
- 3) Eläinsuojan olosuhteet** (valaistus, ilmastointi, lämpötila)
- 4) Hyvinvoinnista huolehtiminen** (sairauden ennaltaehkäisy, sairaiden hoito/lopetus, eläinten puhtaus)
- 5) Ruokinta ja juotto**

→ Naudoilla vaatimukset tulevat:

- Eläinten hyvinvointilaista (693/2023, voimaan 1.1.2024)
→ kumoaa vanhan eläinsuojelulain ja eläinsuojeluasetuksen
- Valtioneuvoston asetuksesta nautojen suojelusta (952/2010)
→ uudistumassa tulevaisuudessa, voimassa toistaiseksi

Jos ehdollisuuden vaatimusten noudattamisessa todetaan puutteita

- Mikäli havaitaan laiminlyöntejä:
  - Läänineläinlääkäri antaa (kuulemisen jälkeen) ehdotuksen mahdollisesta tukiseuraamuksesta ELY-keskuksen ehdollisuuden koordinaattorille
    - Tuottajaa kuullaan kirjallisesti aluehallintoviraston seuraamusehdotuksesta
      - tuottajalla on mahdollisuus vaikuttaa lopulliseen ehdotukseen antamalla vastine
  - Koordinaattori kokoaa kaikki tilalle kyseisenä vuonna tehdyt tarkastukset yhteen ja vahvistaa lopulliset seuraamusprosentit
- kunnan maatalousviranomaisen tekee lopullisen valituskelpoisen päätöksen

Laiminlyönnin seuraamus

- Tukivalvonnan ohjetta vuodelle 2024 ei ole vielä julkaistu
  - Laiminlyönnin osalta arvioidaan laajuutta, jatkuvuutta ja vakavuutta. Vuonna 2023:
    - Vähäinen laiminlyönti: seuraus 0 %
    - Tahaton laiminlyönti: seuraus 1–3 %
    - Vakava (tahaton) laiminlyönti: seuraus 5–10 %
    - Toistuva laiminlyönti: seuraus 7–10 %
    - Tahallinen laiminlyönti: seuraus 15–100 %
- seuraamusprosentit lasketaan yhteen tietyin kattorajoin

Huom.! Ylivoimaisesta esteestä (esim. vakava sairastuminen) tulee ilmoittaa maaseutuviranomaiselle 15 työpäivän kuluessa

→ laiminlyönnistä ei sanktioida, jos laiminlyönti johtuu ylivoimaisesta esteestä.

Tyypillisiä valvonnassa havaittuja puutteita (naudoilla)

- Puhtaan ja kuivan makuupaikan puute → likaisuus ja lantapanssari
- Ulkotarhalle asetetut vaatimukset (säänsuojan puute, upottava maapohja)
- Ympäri vuotisesti ulkona pidettävien nautojen olosuhteet ja juotto
- Vasikoiden pito-olosuhteet (ryhmäkarsinoiden puute, riittävä tila)
- Lämpimillä keleillä vasikoilla ei jatkuvaa juomavettä tarjolla
- **Huom! Yli 2/3:lla tiloista ei havaita lainkaan puutteita! ✓**

Uusi eläinten hyvinvointilaki – mikä muuttuu?

Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023

- Pitkään valmisteltu laki eläinten hyvinvoinnista tuli voimaan vuoden 2024 alussa
  - Uusi laki nojaa vahvasti EU-lainsäädäntöön
- Lain tarkoituksena on **edistää eläinten hyvinvointia** ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden **hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta**
  - Lain tarkoituksena on myös **lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua**
- Vrt. vanhan lain tarkoitus oli suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena oli myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.
  - Vanha eläinsuojelulaki oli vuodelta 1996; lähes 30 vuodessa maailma, ja myös eläinten hoito ja eläinten asema yhteiskunnassa ovat muuttuneet

Yleistä uudesta eläinten hyvinvointilaista 1/2

	Eläinsuojelulaki 247/1996	Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023
Lukuja	8	16
Pykälää	67	126
Liitteitä	0	2
Sanoja	6 516	13 056

Yleistä uudesta eläinten hyvinvointilaista 2/2

- **Hyvinvointilaki**: enemmän hyvinvoinnin edistämistä, pahoinvoinnin ennaltaehkäisemistä ja eläinten oikeuksien parantamista
- Viranomaisvalvontaa ohjataan neuvonnan suuntaan, valvojasta valmentajaksi
- Paljon samaa asiaa kuin vanhassa laissa (tai asetuksissa), mutta asian sijainti on saattanut vaihtua
  - Myös muutoksiakin paljon
- Lakia onnistuttu paikoittain selkiyttämään, esim. otsikot ja eläinten hyvinvointilainsäädännön ulkopuolisten asioiden erottelu selkeyttää lakia
  - Esimerkiksi vieraslajeihin, metsästyslakiin liittyvät...
- Paikoin ympärilyöreyttä
  - Asetuksiin viitataan paljon, asetusten painoarvo muodostune tietyissä kohdissa merkittäväksi
  - Lisätietoa voi hakea PeVL, MmVM ja hallituksen lakiesityksistä

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

- **EHL 8 §** Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset
  - Uusi pykälä, joka asettaa aika tiukkoja vaatimuksia eläinten pidolle ja rajaa sen, mitä eläimiä saa pitää
    - Esimerkiksi: "eläimillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan"
    - "eläinten fysiologiset tarpeet voidaan tyydyttää";
    - "eläimille voidaan järjestää asianmukaiset pitopaikat"; ja
    - "eläinten sairastuessa tai vahingoittuessa niille voidaan antaa asianmukaista hoitoa."

Jatkuvan vedensaannin vaatimus

- **EHL 21 §:** "Nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla"
  - Jatkuvasti saatavilla olevaa vettä ei kuitenkaan edellytetä:
    - Vastasyntyneelle tai -kuoriutuneelle eläimelle;
    - Sellaisissa eläinten pysyvissä pitopaikoissa, joissa sulan veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää eläinten pitomuodosta ja sääolosuhteista johtuvista syistä talviaikana
      - nautoilla käytännössä vasikoiden iglukasvatus talviaikaan
      - silloin, kun vesi sääolosuhteiden takia jäätyy, tulee vettä kuitenkin tarjota 3 kertaa vuorokaudessa!
- Riittävä vedensaanti on eläimen fysiologinen perustarve ja siitä huolehtiminen on olennainen osa eläintenpitoa

Kaukolaitumet ja eläinten tarkastustiheys

- **EHL 22 §:** Eläinten hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen
  - "Jos hoidossa oleva eläin on ihmisen välittömässä valvonnassa tai tavoitettavissa, eläimen hyvinvointi ja pitopaikka laitteineen on tarkastettava vähintään kerran päivässä ja tarvittaessa useamminkin. Riittävää tarkastustiheyttä arvioitaessa on otettava huomioon eläintenpitomuoto, eläinlaji, eläimen fysiologinen tila sekä olosuhteet eläinten pitopaikassa ja elinympäristössä."
    - Päivittäinen tarkastusvelvollisuus ei kuitenkaan koske vaikeasti tavoitettavilla laitumilla kesäaikaan pidettäviä eläimiä
      - eläimet tulisi silti tarkastaa kaukolaitumillakin useamman kerran viikossa!
  - Tarkempia säännöksiä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella

Käsittelyn mahdollistavat ja erilliset sairastilat

- **EHL 38 §:** Eläinten hoitoon ja tarkastamiseen tarvittavat tilat
  - "Pysyvässä pitopaikassa tai sen yhteydessä on oltava eläinten tarkastamisen ja käsittelyn kannalta välttämättömät tilat ja välineet sekä tarvittaessa tilat sairaiden ja vahingoittuneiden eläinten hoitoa ja eristämistä varten."
- Käytännössä eläinten **pysyvässä pitopaikassa** tai sen yhteydessä on oltava:
  - Eläinten tarkastamisen ja käsittelyn kannalta välttämättömät tilat ja välineet (esim. käsittelyhäkki)
  - Tilat sairaiden ja vahingoittuneiden eläinten hoitoa ja eristämistä varten (esim. sairaskarsina)
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkoitetuista tiloista ja niiden varustelusta.

Eläinten kytkeminen ja parsinavetat

- **EHL 37 §:** Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset
  - "Eläintä ei saa pitää jatkuvasti paikalleen kytkettynä eikä sen liikkumista saa jatkuvasti rajoittaa eläimen kääntymisen estävillä rakenteilla. Uusia parsinavettoja ja porsitushäkkejä ei saa rakentaa ja ottaa käyttöön."
  - **EHL 121 §** Naudan pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset
    - "Mitä 37 §:n 2 momentissa säädetään kiellosta pitää eläintä paikalleen kytkettynä, ei sovelleta tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan navettaan, jossa pidetään maidontuotantoa varten lehmiä tai hiehoja."
    - "Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan navettaan sovelletaan muiden nautojen kuin maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen osalta 37 §:n 2 momentissa säädettyä paikalleen kytkemisen kieltä 1 päivästä tammikuuta 2028. Vasikoiden osalta kieltä kuitenkin sovelletaan tämän lain tultua voimaan."
    - "Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua navettaa laajennetaan tai peruskorjataan tämän lain voimaantulon jälkeen, parsipaikkojen lukumäärää ei saa lisätä. Sellaiseen navetan rakennus- ja peruskorjaushankkeeseen, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä"

Muista myös valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta

- Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta (592/2010):
  - **17 §**: Laiduntaminen ja jaloittelu
    - "Lypsylehmät ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavat hiehot, jotka pidetään kytkettyinä, tulee päästää laitumelle tai muuhun tarkoituksenmukaiseen jaloittelutilaan vähintään 60 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta **sekä vähintään 30 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä lokakuuta ja päättyy 30 päivänä huhtikuuta**. Jaloittelutilan pinta-alan on oltava vähintään kuusi neliometriä siellä pidettävää nautaa kohden. Pinta-alan on oltava kuitenkin aina vähintään 50 neliometriä."
    - "Aluehallintovirasto voi myöntää vapautuksen 1 momentissa tarkoitettuun laitumelle tai jaloittelutilaan pääsyä koskevasta vaatimuksesta, jos tuotantotilalla ei ole käytettävissään sopivaa laidunta tai jos muuta jaloitteluun soveltuvaa tilaa ei ole mahdollista kohtuudella järjestää taikka jos vaatimuksen noudattaminen on kohtuutonta liikenteeseen, maastoon tai etäisyyteen liittyvistä syistä. Vapautus myönnetään enintään viideksi vuodeksi kerrallaan ja enintään 31 päivään joulukuuta 2034. Vapautus peruutetaan, jos sen myöntämisen edellytykset lakkaavat."

Mitä muuta?

- Esimerkiksi **EHL 18 §**: Kielletyt välineet ja laitteet
  - ”Sellaisten eläimen hoitoon, käsittelyyn, kiinniottamiseen, kuljettamiseen, tainnuttamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden ja laitteiden, joiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai tuskaa, markkinointi, maahantuonti, valmistus, myynti, luovutus, käyttö ja hallussapito on kielletty.”

Lisätietoa uudesta hyvinvointilaista

- Ruokaviraston ohjeistus ja tulkinnat
  - <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-hyvinvointi/uuden-elainten-hyvinvointilain-keskeiset-muutokset/>
- Aluehallintovirasto
  - Aina saa ottaa yhteyttä 👍
- Seuraa lainsäätäjiä (uusien asetusten) sekä ammattikirjallisuutta ja uutisointia

Kiitos!

Kuva: @jackerlab (<https://unsplash.com>)

Aluehallintovirasto

Miksi alkutuotannon hygieniä ja tartuntatautien hallinta on tärkeää?

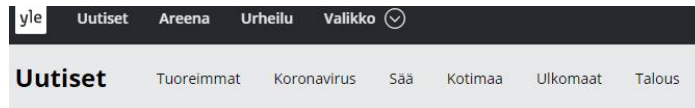
K-ryhmä vetää jälleen kananmunia myynnistä salmonellariskin vuoksi – takaisin veto koskee myös Jyväskylän Keljon marketissa myynnissä olleita muna

Kuvituskuva. Kuva: Petra Ristola / Yle

STT

18.1. 11:26

Tartuntataudit

Vasikoiden levittämä raju ripulitauti yleistyy Suomessa – tauti tarttuu helposti myös ihmisiin

Taudin oireet voivat kestää viikkoja ja vaatia sairaalahoitoa.

Alkueläimen aiheuttamaa ripulitautia esiintyy yleisimmin 1–3 viikon ikäisillä vasikoilla, joista tauti voi levitä myös ihmisiin. Kuvituskuva. Kuva: Timo Sihvonen / Yle

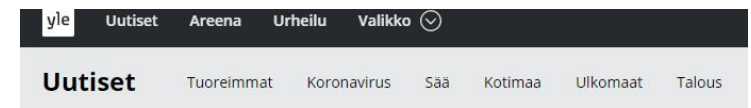
HELMI NYKÄNEN

18.2.2020

Alkueläimen aiheuttama vakava ripulitauti on yleistynyt voimakkaasti Suomessa vasikoilla ja ihmisillä. Vasikoiden kryptosporidioosi on ollut aiemmin Suomessa harvinainen, mutta viime vuosina tapaukset ovat moninkertaistuneet.

Samaan aikaan myös ihmisten kryptosporidioosi-tapaukset ovat lisääntyneet voimakkaasti. Tauti voi tarttua vasikasta ihmiseen, ihmisestä vasikkaan ja

Vesihuolto

Kampylobakteeria tavattu juomavedestä osassa Haapajärveä – kolme vedenjakelupistettä käyttöön

Juomavedestä löydetty kampylobakteeri aiheuttaa edelleen vedenjakeluun keskeytystä osassa Haapajärveä.

PEKKA LOUKKOLA

23.12.2020 • Päivitetty 23.12.2020 15:43

Väliaikaiset vedenjakelunistead on avattu Oksavan koulun lisäksi myös Parkkilar

Alkutuotannon hygienia ja tartuntatautien hallinta on tärkeää myös elintarvikkeiden turvallisuuden kannalta!

Harvinainen tapaus: Viideltä suomalaiselta siipikarjatilalta on löydetty salmonellaa

Maatalous 01.06.2019

Tuulikki Viilo

Tiloista yksi sijaitsee Etelä-Suomessa ja loput Lounais-Suomessa.

KARI SALONEN

Salmonellatartunnat ovat Suomessa harvinaisia. Kuvituskuva.

Salmonella aiheuttaa yksin Yhdysvalloissa yli 1,2 miljoonan tartuntaa vuosittain. Riskin takia yhdysvaltalaiset kananmunat klooripestään ja säilytetään jääkaapissa. Suomessa ihmisten salmonellatartunnat ovat pääasiassa peräisin ulkomailta.

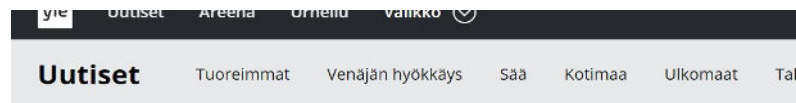
Tarkan salmonellavalvonnan ansiosta suomalaiset kananmunat voi syödä vaikka raakana.

Saksan dioksiinimunat

Tämän vuoden alussa Saksassa uutisoitiin, että kananmunista oli löytynyt suuria pitoisuuksia myrkyllistä dioksiinia. Viranomaiset epäilivät, että dioksiini oli peräisin rehusta, johon oli joutunut teollisuusrasvoja. Tuhansia kanoja teurastettiin ja useita kanaloita ja kalkkunatiloja suljettiin.

Dioksiini on myrkky, joka kerääntyy kehoon. Se voi aiheuttaa muun muassa keskenmenoja ja syöpää.

Suomessa esimerkiksi Stockmann-tavaratalo veti varotoimeksi myynnistä saksalaisia leivonnaisia, joissa oli käytetty munia.

Hollanti

Hollantilaisista munista löytynyt myrkky herättää pelkoa Euroopassa: Miljoonia kananmunia vedetty myynnistä

Munista on löydetty hyönteismyrkky fiproniilia, joka voi vaurioittaa keskushermostoa.

Uutisia

Uutiset

[Tuoreimmat](#)[Koronavirus](#)[Sää](#)[Kotimaa](#)[Ulkomaat](#)[Talous](#)

Eläintaudit

Salon lintuinfluenssatartunnat ovat rauhoittuneet – metsästyskielto alueella pysyy edelleen voimassa

4.11. [Lintuinfluenssa](#)

Paraisilla löytynyt harmaahaikarasta lintuinfluenssaa – Salossa tauti on tappanut fasaaneja

4.10. [Lintuinfluenssa](#)

Koronapandemia vähensi hengitystie- ja suolistoinfektioita – sen sijaan listerian määrä kaksinkertaistui viime vuonna Suomessa

9.6. [Hengitystieinfektiot](#)

Tutkimus: Kissankakan levittämä yleinen loinen ei olekaan aivan niin nerokas strategi kuin on luultu

2020 [Loistaudit](#)

Lidl vetää taas naudan jauhelihaa myynnistä salmonellaepäilytakia

2019 [Lidl](#)

Alankomaissa siipikarjan joukkoteurastuksia lintuinfluenssan takia

Salmonellaa kitketään parhaillaan myös keskipohjalaisilta tiloilta – Kannuksessa todettu tänä vuonna jo kolme tapausta

2019 [Salmonella](#)

Naakkojen levittämä salmonella huolestuttaa Etelä-Pohjanmaalla – metsästäjiä haastetaan nyt maataloille naakkajahtiin

2019 [Salmonella](#)

Siipikarjaliitto pitää lintuinfluenssauhkaa vakavana – Sastamalasta löytyi sairastunut laulujoutsen

2017 [Lintuinfluenssa](#)

Maidontuotantoa koskevat vaatimukset

- Maidontuotantoeläinten hyvä terveydentila
  - Raaka- ja ternimaidon on oltava peräisin eläimistä, joiden yleinen terveydentila on hyvä
- Maidon jäähdytys- ja säilytysolosuhteet eivät heikennä maidon elintarviketurvallisuutta
- Maidon säilytystilat on suojattu tuhoeläimiltä (esim. verkot tuuletusluukuissa)
- Maidon kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat on pidetty puhtaina
- Lypsäminen hygieenisesti, lypsykoneen/-robotin säännöllinen huolto ja huollon dokumentaatio
- Raakamaidon laatu ja lämpötila
- Sairaiden eläinten maito ja jäämiä sisältävä maito (eli lääkitysten varoajalla lypsetty maito) lypsetään erikseen